

קובץ
דברי תורה
ושיחות קודש

גליון ק"פ
פרשת שמיני תשפ"ה

ניתן להשיג הגליון

בארה"ק

ירושלים

אצל הר"ר זלמן לעווין הי"ו

ביתר

אצל הר"ר אברהם לאנדא הי"ו

בני ברק

אצל הר"ר שלמה לייב לאנדא הי"ו

בית שמש

אצל הר"ר שמחה בונם רוטט הי"ו

חיפה

אצל הר"ר ישראל ברודבקר הי"ו

בארה"ב

בארא פארק

ביהמ"ד אמשׁינאוו 4408-15th Ave.

וויליאמסבורג

ביהמ"ד אמשׁינאוו 144 Rodney st.

מאנסי

ביהמ"ד ווארקע 10 Maple ter.

לעייקוואד

אצל הר"ר ישראל נטן ברום הי"ו

יו"ל ע"י מכון דברי תורה – אמשׁינאוו

© כל הזכויות שמורות

לתרומות, הנצחות, ולקבלת הגליון

amshinov40@gmail.com

קו אוצרות אמשׁינאוו

1605-3136-873

(בארה"ק 074-7964020)

שיעורי תניא בשלוחה 2

סדר ועימוד:

טקסטורה

bs0504177@gmail.com | 0504.177.077

וְאֵלֶּה יַעֲמִדוּ עַל הַבִּרְכָּה בַּעֲבוּר שְׂנֵדָבוּ הוֹצָאוֹת הַגְּלִיּוֹן

הרה"ח ר' שמואל ווייסבראד שליט"א
בני ברק
לע"נ זקנתו
האה"ח מרת יוטא רבקה גליקסון ע"ה
ב"ר מרדכי אליהו ז"ל
נלב"ע ג' אייר תשע"ו

לע"נ הרה"ג רבי אליהו שמחה שוסטאל זצ"ל
ראש ישיבת בית בנימין, סטעמפערד
בן הרה"ח רבי טוביה ירוחם פישל שוסטאל ז"ל
מחסדי אמשניאוו
נלב"ע כ' באייר תשע"ב
נרבת בנו
הרה"ג רבי שלמה פאוויל שוסטאל שליט"א
ראש ישיבת נאות יעקב, לעיקוואד

הגה"ח ר' דוד זינגער שליט"א
בארא פארק
ובנו הרב מרדכי זינגער שליט"א
לרגל שמחת הולדת הנכד - הבן
למזל טוב ובשעטומ"צ

הר"ר נחום מרדכי ערליך הי"ו - ב"פ
לע"נ הרה"ק רבי ישעיה ב"ר משה מקרעסטיר זי"ע
ולע"נ זקינו הרה"ח ר' משה ז"ל
בן הרה"ח ר' יוסף ז"ל ניימאן
נלב"ע ג' אייר תשל"ו

הרה"ג ר' יעקב דוד לאך שליט"א
בארא פארק
לרגל שמחת אירוסים בנו
החתן בצלאל הי"ו
למזל טוב ובשעטומ"צ

הגה"ח ר' יהושע ישראל טלר שליט"א
לעיקוואד
לרגל שמחת אירוסים בתו
למזל טוב ובשעטומ"צ

הרה"ח ר' ישראל אביגדור גאנצווייג שליט"א
לעיקוואד
לרגל שמחת אירוסים בתו
למזל טוב ובשעטומ"צ

הרה"ח ר' יוסף פרידמאן שליט"א
בארא פארק
לרגל שמחת אירוסים בנו
החתן שמואל צבי הי"ו
למזל טוב ובשעטומ"צ

תוכן הענינים

אשר בך אתפאר * וקידשתנו במצוותיך *
וקרבתנו מלכנו לשמך הגדול

סעודה שלישית פרשת שמיני
תשפ"ג..... טז

פירוק והקמת המשכן - כח לדורות *
ברכה במדרגה גבוהה * להמשיך הארת
המועד לכל השנה

סעודה שלישית פרשת שמיני - החודש
תשפ"ד..... יז

בהקמת המשכן היה תיקון לעולם *
החילוק בין 'קדשי שעה' לקדשי דורות *
מש"ר חשב שהגיע עת 'תיקון השלם' *
ותחזינה עינינו בשובך לציון

ליל שביעי של פסח תשפ"ה..... כ

שיחות קודש •

הגה"ק ר' ארי' לייב צינץ זי"ע..... כה

כל רו לא אניס ליה * עם ה'נודע ביהודה'
דורש טוב לעמו * ועושה חסד לאלפים
- לאוהבי ולשומרי מצוותי * עוקר הרים
וטוחנן זה בזה * חידש כמה הלכות *
זאת התורה אדם כי ימות * הוא ימליץ
טוב

דברי תורה •

סעודה שלישית פרשת שמיני
תשפ"א..... ה

לעמוד לשרת בשם ה' * ליראה את ה'
אלקיך כל הימים * כמה גדולים נמוכי
הרוח * לברך את עמו ישראל באהבה

קידושא רבא פרשת שמיני - פרה
תשפ"ב..... ז

רצה הקב"ה לזכות את ישראל * פרישות
מביאה לידי טהרה * ולקדשנו בקדושתך
העליונה

סעודה שלישית פרשת שמיני - פרה
תשפ"ב..... ט

ויגבה ליבו בדרכי ה'

ליל שבת קודש פרשת שמיני
תשפ"ג..... ט

מיכלא דאסוותא * קדושת הפה * ולא
תיטמאו בהם * קדושת האכילה - יסוד
גדול * שבירת התאוות * יראו את ה'
קדושיו * ומרחקתו מן החטא * לב יודע
מרת נפשו * הדבר הקשה - הוא תפקידו
המיוחד * לפום צערא - אגרא * ישראל

פרשת שמיני

סעודה שלישית פרשת שמיני תשפ"א

לעמוד לשרת בשם ה'

וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁמִינִי קָרָא מֹשֶׁה
לְאַהֲרֹן וּלְבָנָיו וּלְזִקְנֵי יִשְׂרָאֵל
וְגו', וַיִּקְרְבוּ כָל הָעֵדָה וַיַּעֲמֵדוּ לִפְנֵי
ה'. וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה זֶה הַדְּבָר אֲשֶׁר צִוָּה
ה' תַּעֲשׂוּ וִירָא אֱלֹהֵיכֶם כְּבוֹד ה'.

וְלֹא נִתְבָּאָר בַּפְּסוּק מִהוּ הַדְּבָר
אֲשֶׁר צִוָּה ה' לַעֲשׂוֹת. וּבִאֹר
הַחַיִּים הֵק' בִּיאָר, שֶׁהַכוּוֹנָה לְנֹאמַר
בַּפְּסוּק הַקּוֹדֵם וַיִּקְרְבוּ כָל הָעֵדָה
וַיַּעֲמֵדוּ לִפְנֵי ה', דֵּהִינּוּ לִפְנֵי אֹהֶל
מוֹעֵד, וְזֶהוּ הַדְּבָר אֲשֶׁר צִוָּוָה ה'
לַעֲשׂוֹת, שֶׁתִּהְיֶה תָמִיד בַּגֹּדֶר שֶׁל
עֲמִידָה לִפְנֵי ה'.

וְהִנֵּה בְּכָל מָקוֹם שֶׁהָאָדָם עוֹמֵד
שֵׁם, הֵרִי הוּא נִמְצָא לִפְנֵי

ה', שֶׁהֵרִי מְלוֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ,
אֵךְ בְּכָל זֹאת, מִי שְׁאִינוּ חוֹשֵׁב עַל
כֵּךְ, אִינוּ מְרַגִּישׁ בַּהֲשֵׁרָאֵת הַשְּׂכִינָה,
וְהִנֵּה בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּאוֹתוֹ הַשְּׁעָה
שֶׁהָיוּ לִפְנֵי אֹהֶל מוֹעֵד הָיוּ דְּבוּקִים
בָּה', וְע"ז נֹאמַר לָהֶם, זֶה הַדְּבָר
אֲשֶׁר צִוָּה ה' תַּעֲשׂוּ, וִירָא אֱלֹהֵיכֶם
כְּבוֹד ה'. דֵּהִינּוּ שַׁעַל יְדֵי שְׁמִקְיָיִמִים
שְׁוִיָּתִי ה' לְנִגְדֵי תָמִיד, יִזְכּוּ
לַהֲשֵׁרָאֵת הַשְּׂכִינָה, עַכְתָּ"ד.

לִירָאָה אֶת ה' אֶלְקִיךָ כָּל הַיָּמִים

וְאַכֵּן צִרִיךְ הָאָדָם לִהְיוֹת בְּכָל עֵת,
בְּמַצֵּב שֶׁל עוֹמֵד לִפְנֵי ה',
וּכְדִבְרֵי הַרְמ"א בְּרִישׁ הַשּׁו"ע, כִּי אֵין
יְשִׁיבַת הָאָדָם וְכו', כִּישִׁיבָתוֹ
וְתַנּוּעוֹתָיו וְעַסְקָיו וְהוּא לִפְנֵי מֶלֶךְ

וז'הו שאמר משה רבינו לאהרן,
למה אתה בוש, אדרבא,
בשביל שאתה בוש וירא, סימן שאתה
הוא הצדיק השלם הראוי ליקרב
למזבח, וזהו 'לכך נבחרת' ע"כ.

ונראה בכוונתו, שדווקא הצדיק
שמרגיש תמיד שהוא
מחסר בעבודה, יש בכוחו לעורר
את בני ישראל להרהורי תשובה,
ולכן הוא זה שראוי להיות נבחר
לגשת לעבודה.

לברך את עמו ישראל באהבה

וישא אהרן את ידיו אל העם
ויברכם, וירד מעשות
החטאת והעֲלָה והשִׁלְמִים. וביאר
כ"ק אַזְמוּרִי הרה"ק רבי מנחם
זצ"ל ה"ה הסמיכות בין וירד מעשות
וגו' לוישא אהרן את ידיו ויברכם,
דלאהרן הכהן העבודה של לברך
את בני ישראל היתה חשובה
בעיניו, כמו עבודת הקרבת
הקרבנות.

גדול וכו', כ"ש כשישים האדם אל
לבו שהמלך הגדול הקב"ה, אשר
מלא כל הארץ כבודו, עומד עליו
ורואה במעשיו, וכו' מיד יגיע אליו
היראה וההכנעה בפחד השי"ת
ובושתו ממנו תמיד.

כמה גדולים נמוכי הרוח

ובפסוק הבא נאמר, **ויאמר משה**
אל אהרן קרב אל
המזבח וגו' וברש"י שהיה אהרן בוש
וירא לגשת אמר לו משה למה אתה
בוש לכך נבחרת. ובספה"ק **נועם**
אלימלך דסימן טוב לאדם שהוא
ביישן, וכדאי' בחז"ל (נדרים כ.). שכל
המתבייש לא במהרה הוא חוטא.
ואהרן היה מתבייש מאד מגודל
ההכנעה שהיה בו, שכן דרך הצדיק,
אפילו דבר קל לעבירה חמורה
תחשב לו, ומכניע עצמו ומשפיל
עצמו תמיד, ומוכיח עצמו בפני
רבים, ועל ידי זה מכניס הרהורי
תשובה גם בהשומעים, באמרם אם
בארזים נפלה השלהבת, מה יעשו
אזובי הקיר, ובזה הם חוזרים
בתשובה שלימה.

שבירכם, כיון שבשעת הברכה עדיין היה עומד באותה המדריגה, שהיה עומד בשעת ההקרבה ורק אח"כ ירד.

יעזור השי"ת שיתעורר לנו הרהורי תשובה ונתקרב לעבודתו ית', ונזכה במהרה לגאולת עולם, אמן.

וב"ק אומרו"ר זצ"ל"ה אמר, שלכאורה צריך לכתוב, וירד וגו' קודם ויברכם, שהרי מקודם ירד ואח"כ בירכם, אלא הכוונה בזה, לפי שאהרן הכהן היה רוצה לברכם בזה המדריגה שהיה בשעת ההקרבה, שהיה עומד אז במדריגה גבוהה עד מאוד, לכן כתיב 'וירד' לאחר

קידושא רבא פרשת שמיני - פרה תשפ"ב

רבי תנחום בר חנילאי, משל לרופא, שנכנס לבקר שני חולים, אחד לחיים ואחד למיתה, אמר לזה של חיים, זה תאכל וזה לא תאכל, ושאינו לחיים אמר, כל דבעי הבו ליה, כך עובדי כוכבים שאינן לחיי העוה"ב, כתיב בהם (בראשית ט) כירק עשב נתתי לכם את כל, אבל ישראל שהם לחיי העולם הבא, זאת הבהמה אשר תאכלו וגו'. כלומר שכל המצוות הם מחמת מעלתן של ישראל, וזכות גדולה

רצה הקב"ה לזכות את ישראל

דברו אל בני ישראל לאמר זאת החיה אשר תאכלו מבשר הבהמה אשר על הארץ. וברש"י ביאר, שנקט לשון 'זאת החיה' ולא 'זאת הבהמה' וגו', כי חיה הוא מלשון 'חיים', שדוקא בני ישראל שדבוקים בהקב"ה ראויין להיות חיים, ולכן הבדילם מן הטומאות, וגזר עליהם איסורים, אבל על אומות העולם לא אסר כלום. ומביא משל מן המדרש (יג, ב) אמר

ולקדשנו בקדושתך העליונה

ומוסיף והולך, דלכאורה יש לתמוה, על הנוסח אשר קדשנו במצותיו, שהרי בקידושין הבעל צריך שיתן את כסף הקידושין לאשה ולא שתתן היא, ואיך אנו אומרים, שהקידושין נעשים על ידי המצות שאנו עושים. אלא יש ליישב על פי ההלכה דבאדם חשוב אפילו נתנה היא מקודשת, מפני שבאדם חשוב, ההנאה שמסכים לקבל ממנה מתנה, הוה כאילו הוא נתן לה. כן הוא בנידון דידן, שהשי"ת יש לו מלאכים ושרפים המהללים שמו תמיד, ופונה ברחמיו לקבל את המצוות מדרי מטה דלי מעש, אין לך הנאה גדולה מזו, ובהיא הנאה אנחנו מקנין נפשותינו בקנין גמור, ומתקדשין בקדושה של מעלה.

הוא להם. ולכן בהמשך הכתובים נאמר, והייתם קדושים, שעל ידי שיתקדש מלמטה יושפע עליו קדושה מלמעלה.

פרישות מביאה לידי טהרה

ובעבודת ישראל מבאר מה שנאמר 'והייתם קדושים', שהוא מלשון הפרשה, וגם מלשון דבר המזומן ומוכן. וזה מורה, כי אי אפשר לאדם להיות קדוש בקדושה של מעלה אלא אם כן הוא פורש ובודל עצמו מתאות עניני העולם, ובזה הוא מזמין עצמו להשראת השכינה. וזה הכוונה במה שאנו אומרים בברכת המצוות 'אשר קדשנו במצותיו', כי על לשון 'קידושין', פירשו בגמרא (קידושין ב:) דאסר לה אכולי עלמא כהקדש, ואז היא מזומנת לו לבדו, וזה נקרא קידושין.

סעודה שלישית פרשת שמיני – פרה תשפ"ב

✿ אחד אמידת לחיים ✿

ויגבה ליבו בדרכי ה'

ויאמר משה זה הדבר אשר צוה ה' תעשו. והקשו המפרשים שלא נאמר מהו הדבר אשר צוה ה' תעשו. וחז"ל מפרשים (ספרא פר' שמיני) אמר להם משה לישראל 'אותו יצר הרע העבירו מלבכם', ותהיו כולכם ביראה אחת ובעצה אחת לשרת לפני המקום וכו'.

ונראה לומר שבעת שהאדם בא לאהל מועד, דהיינו לעמוד ולשרת לפני ה', יש לו

להיות סמוך ובטוח שה' יקבל תפילתו ועבודתו ברחמים, כי בדרך כלל בעת ההוא בא היצר וטענתו בפיו, מה כחך ומה גבורתך, הלוא אינך ראוי לשרת לפני ה', וזהו אותו יצר הרע העבירו מלבכם, שבאותה שעה אסור לחשוב כלל על דברי היצה"ר, ובזו השעה צריך איש ישראל לחזק עצמו, 'זה הדבר אשר צוה ה' תעשו', והוא צוה לי כן, ויסמוך ליבו על ה' הטוב, שיזכה להשראת השכינה, וזהו וירא אליכם כבוד ה'. ויה"ר שנזכה לעבוד את ה' מתוך שמחה.

ליל שבת קודש פרשת שמיני תשפ"ג

מיכלא דאסוותא

כ"ק אומו"ר זצ"ל ה"ה ביאר שלכן קורין להשבת אחר הפסח 'געלע מצות', כי זה מלשון 'גילוי', שכן אכילת מצות הוא ענין של

שבירת תאוות האכילה ובזה מתקן את האכילה של כל השנה, ואיתא בזוה"ק שאחר שאוכלים במשך שבעת ימים את המצות, הרי זה מרפא את האדם, ושוב יכול אחר כך

ולא תיטמאו בהם

וראה דברי הרמב"ן על הפסוק בפרשת משפטים (כב, ל) **ואנשי קודש תהיון לי, ובשר בשדה טרפה לא תאכלו וגו'**, כותב שכל האיסורין שנאמרו במאכלים, המה שומרים על טהרת הנפש, כי על ידי שאוכל דברים נקיים 'לא יולידו עובי וגסות בנפש', וזהו שנאמר, ואנשי קודש תהיון לי, כיון שאני חפץ שתהיו אנשי קודש וראויים לידבק בי, ובשר בשדה טרפה לא תאכלו, אל תגאלו נפשותיכם באכילת דברים המתועבים.

קדושת האכילה - יסוד גדול

ובענין תיקון האכילה הרחיב **בשם משמואל** (תרע"ד), שלכן ברוב השנים קוראים פרשת שמני בשבת אחר הפסח, שאחרי אכילת מצוה דמיכלא דאסוותא ומיכלא דמהימנותא שבהם התחדשו בני ישראל והחליפו כח לכנוס תחת כנפי השכינה, באה מיד אחריו האזהרה לפרוש ממאכלות אסורות, ללמדינו שהבא ליטהר ראשית דרכו

לאכול חמץ, ובשבת שאחר פסח, כשמתחילין שוב לאכול חמץ, הוא גילוי מצות, כי אז מתגלה הרפואה על אותה אכילה, ועל כל האכילות שאחריה במשך כל השנה כולה.

קדושת הפה

והנה כל המצוות של פסח קשורים לפה, ובחג זה מעטרים את עניני הצוואר והפה, וכדמצינו המצווה של והגדת לבנך שהיא מדאורייתא שהיא בדיבור, וכן אכילת מצה דאורייתא, וד' כוסות דרבנן. והרה"ק הרבי ר' בונם מפרשיסחא זי"ע אמר, שכיון שהמצוות של פסח הם בצוואר, על כן נוהגים בפסח בחומרות מיוחדות, כי הצוואר יש לה מקום לתכשיטין, ולכן מייפים מצוה זו, רמז לזה 'צווארך בחרוזים' ודו"ק, ומעתה יומתק הא דחזינן שתיכף אחר פסח קורין בפרשת שמני, שבו ענין הזהירות באכילה, זאת החיה אשר תאכלו וגו', ואחריו פרשיות תזריע ומצורע שבהם הזהירות בקדושת הדיבור.

מלאים כרסם אפילו מדברים המותרים, ועל כן זוכים שלבם ברשותם לעבוד את ה' בתורה ומעשים טובים.

וזוהו שאמר דוד המלך, לעשות רצונך אלהי חפצתי, כלומר רצוני לעשות רצונך, אמנם צריך להיזהר, שיהא ותורתך בתוך מעי, שיתנהג על פי התורה במעיים, היינו שלא לתת לכח המתאווה להתפשט, שבזה נגרם עיכובים ח"ו בעבודת ה'.

יראו את ה' קדושי

ובשם משמואל (תרע"ד) מביא בשם זקינו הר"ק **מקאצק** זי"ע על דברי התורת כהנים, אמר להם משה לישראל 'אותו יצר הרע העבירו מלבכם', ותהיו כולכם ביראה אחת ובעצה אחת לשרת לפני המקום וכו'. ונתקשו המפרשים מהו 'אותו יצר הרע', וביאר מה שנאמר, ויקרבו כל העדה ויעמדו לפני ה', היינו שבני ישראל העמידו עצמן הכן לקבל 'מדרגות', אמר להם משה, אם מדרגות אתם רוצים,

ישגיח על אכילתו שתהי' בקדושה ובטהרה, כי זה מביא לטהרת המחשבה, ובכח קדושת האכילה כל עבודתו ותורתו יהיו באופן אחר לגמרי, ובזוה"ק (שמיני מב, א) כל עמל אדם לפיהו, שכל מה שסובל האדם בעולם הבא, הוא בגלל שלא שמר את פיו מלהתגאל במאכלות אסורות ע"כ, ומזה נלמד שהמתקדש במאכלו, יבוא לכל הטוב. ויכול להרים את הדברים הנמוכים וכדברי רש"י בתהלים (מ, ט) ותורתך בתוך מעי, אף מאכלי על פי תורתך הוא, היינו שהופך גם המעים שהוא שפלות הגוף להיות נמי קודש.

שבירת התאוות

ובעבודת ישראל (ד"ה זאת החיה) כתב שכל ישראל רצונם לעשות רצון ה' בתורה ובתפלה, אמנם כח המתאווה שבמעיים, מונע מעבודת השי"ת, שמסית את האדם לתאוות אכילה ושתייה, ועל ידי זה וישמן ישורון ויבעט, בפרט מי שנכשל ח"ו במאכלות אסורות. אך דרך הצדיקים היא, לשבר תאות הגוף ואינם

ובך היה מעשה אצל אה"ז הרה"ק רבי מנחם זי"ע, אשר פעם בעת עריכת השולחן, נתעורר 'שאלה' על הבשר, ועל אף שהרבנים הכשירו את העוף, מכל מקום נמנע מרן רבי מנחם מלאכול, ואמר דכתיב 'בכל אות נפשך תאכל בשר', אם הוא 'בכל אוות נפשך', אזי תאכל את הבשר, אך אם לאו, אין אוכלים. ובדרך זה ביאר החידושי הרי"ם את הנאמר בסוף הפרשה, להבדיל בין וגו' ובין החיה הנאכלת, ובין החיה אשר לא תאכל, כי בזה אפשר להרגיש את הכשרות, אם לבו נותן לו לאכול, וזהו ובין החיה 'הנאכלת', 'וואס עס לאזט זיך עסן'.

הרבי ר' בונם זי"ע אמר, שהמקבל על עצמו שבאם ח"ו יש דבר איסור בהמאכל או המשקה, נוח לו יותר שיחנק בבליעה זו, אזי מן השמים נותנים לו שירגיש מניעה מלאכול הדבר ההוא. **היה חסיד גדול באמשינאוו תלמידו של הרה"ק רבי מנחם זי"ע, ר' אברהם סגי נהור,** שכבר מילדותו כבן ג' שנים התקשה

עליכם להשתדל במוטל עליכם, להעביר היצר הרע והדברים הרעים מליבכם, ואם עשיתם כן בסור מרע, אזי בדרך ממילא תשיגו מדריגות, וירא אליכם כבוד ה', עכד"ק. נמצא דעל ידי שאין האדם מקלקל נפשו במשיכה לתאוות, בזה נעשה כלי מוכן לקבל את כל ההשפעות של תורה ויראת שמים.

ומרחקתו מן החטא

ובאוהב ישראל מבאר הפסוק, לעשות רצונך אלהי חפצתי, ותורתך בתוך מעי. שמי שכל מגמתו וחפצו להשלים רצון הבורא ב"ה, אזי התורה בקרבו, ויוכל להבחין אם המאכל כשר, וכאשר בא לפניו דבר איסור, אין לו רצון כלל לאכול אותו, כי זה נגד רצונו ית', עכד"ק, ובאמת יסודו נמצא בדברי חז"ל (חולין ה, ב) שאין הקב"ה מביא תקלה על ידי צדיקים, וראה מה שפי' בתוס' (ד"ה צדיקים) דדוקא במאכל הוא כן, שגנאי הוא לצדיק שאוכל דבר איסור.

ולא מובא מהו היצר הזה, והמפרשים ביארו באופנים שונים. ובאמת למה אין מבואר להדיא מהו יצר הרע זו, והחידושי הרי"ם אמר שאכן אין כוונת התורה כהנים על יצר הרע מסוים, אלא בכל יהודי ויהודי יש יצר הרע המיוחד לו, שהוא נברא לתקן דבר זה, וזהו היצה"ר שכל אחד צריך להסיר מלבבו.

הדבר הקשה - הוא תפקידו המיוחד

ורבים מהקדמונים האריכו בענין זה, שכל אחד יש לו יצר מיוחד, אך הדברים נתפרשו ביותר בספר צדקת הצדיק (אות מט) וכה הם דבריו, שלא זו בלבד שיש לכל אחד יצר מיוחד, אלא גם לימוד יש בזה בסדר העבודה, שכל אחד צריך לדעת שבמה שיצרו תוקפו ביותר, ושהירבה לפשוע בהם, הוא כלי מוכן להיות נקי דוקא בזה המידה.

ובזה מבאר מה שאמרו במדרש (פר' אחרי כא, ה) שבאבר שבו חטא, בו יעשה מצוות. שאין זה רק בדרך של מדה כנגד מדה, משום

לראות ל"ע, והי' נוהג לומר שרוצה עוד לראות ג' דברים, את הרקיע, את האות אל"ף, ואת הרבי. הוא היה תלמיד חכם גדול, וכל לימודו היה על ידי שהיה גיבור, והיה תופס בני אדם וצוה עליהם שיקראו לפניו הרבה גמרא ופוסקים, ובדרך כלל לא היה צריך ללמוד יותר מפעם אחת, והיה זוכר את הכל.

פעם הגיע לבקר אחד החסידים בווארשע, והחסיד כיבדו עם גלעזל טיי, וכאשר הגביה את הכוס לברך עליו, הורידו ואמר שלא נטבל, והתברר שצדקו דבריו, ותמהו כל האנשים מהיכן ידע, אמר להם בפשטות: הרי כל פעם קודם הברכה צריכים לצייר במחשבה את השם הוי', ועתה לא חזינא לה, על כן ידעתי שמשהו אינו כשורה, 'אין וואס פאר א טריפות קען שוין זיין אין דעם גלעזעל טיי'...?

לב יודע מרת נפשו

איתא בתורת כהנים, אותו יצר הרע העבירו מלבכם וכו'.

בעבודה (אף שעצם מהותם קדוש מאד), אך כידוע יצר לב האדם רע מנעוריו, ואם אף על פי כן פונה האדם עצמו מכל עסקיו, ועובד את הבורא בשמחה ובלב שלם, ומתגבר על יצרו שלא לילך אחר תאוות לבו, אז יש להשי"ת תענוג גדול מאד מזה.

ולכן נמי מקבל הקב"ה תענוג מעבודת בעל תשובה יותר מהצדיק גמור, שכן הצדיק גמור אין לו יצר הרע כבר, ובקל הוא עובד אותו, אבל הבעל תשובה שעד עתה היה יצרו מתגבר עליו, ועכשיו משבר אותו ומכניע אותו, דיקא מזה יש להשי"ת תענוג גדול. וזה מה שכווננו חז"ל (סנהדרין צט, א) באמרם במקום שבעלי תשובה עומדים צדיקים גמורים אין יכולים לעמוד, כיון שעיקר הנחת רוח להשי"ת הוא מאלה שיש להם יצר הרע.

ישראל אשר בך אתפאר

ובדרך זה ביאר דברי חז"ל במסכת אבות (ב, א) רבי אומר איזה דרך ישרה שיבור לו האדם, כל שהוא תפארת לעושיה

תיקון לעבירה הקודמת, אלא יש כאן גילוי מיוחד שזהו תפקידו בעולם, שנברא לתיקון דבר זה, ועל כן יש לו להרבות במצוות דוקא במדה זו.

ובכך מסביר מה שאמרו חז"ל (גיטין מג, א) אין אדם עומד על דברי תורה אלא אם כן נכשל בה, שבפשטות הכוונה, שמאחר שנכשל בטעות שוב יוכל להבין יותר טוב את ההלכה, אך ר' צדוק מסביר בעומק, שעל ידי המכשלה עומד על דברי תורה שלו, היינו שעל ידי המכשול מתגלה לו ומבין לאיזה ענין מיוחד נוצר, ומה צריך לתקן בעולם.

לפום צערא - אגרא

ובל אחד מביא תענוג מיוחד להקב"ה לפי יצרו אשר בקרבו וכדברי הקדושת לוי שהשם יתברך מקבל תענוג מעבודת האדם יותר מאלף אלפי אלפים כתות מלאכים שעובדים אותו, שכן המלאכים אין להם שום בחירה, ואין להם שום נסיון או התגברות לעשות את הטוב והישר, לכן אינו מדריגה

מקום היה בזה חסרון, אשר לא צוה אותם, שנעשה ללא ציווי הבורא על כן נענשו. ואמר החי' הרי"ם שמכאן אפשר ללמוד קל וחומר, ומה אנשים קדושים כאלה, אף שעשו עבודה בכוונות גדולות מאד, נענשו כיון שהיה חסר ציווי ה', הרי לנו שציווי ה' הוא הרבה יותר מכל כוונה, ובאמת כן הדין נותן, שכן ציווי ה' הוא גבוה מעל גבוה, ואין ביד האדם כלל להשיגו, על כן נלמד מכאן שהמקיים מצות ה', אף שהיא נעשה בלא כוונה, הרי יש כאן ציווי הבורא שכאמור היא הרבה יותר גדול מכל כוונה, לכן בוודאי חביב הוא לפניו ית'.

וקרבתנו מלכנו לשמך הגדול

ובזה מפרש את הכתוב, כי טובים דודיך מייך, דודך היינו הקשר וההתקרבות של בני ישראל עם הקב"ה הנעשית על ידי המצוה, הנה טובים וגבוהים יותר מכל השגת הטעמים המרומוז ביין. וזהו נמי ענין אמרם ז"ל, שתויי יין נכנסו למקדש, היינו שנכנסו בהשגה גבוהה, ונחסר להם עיקר כח

ותפארת לו מן האדם וכו'. כל שהוא 'תפארת לעושיה', היינו שהדרך הישרה היא, שיחשוב בכל עבודתו שהיא תפארת להשי"ת אשר עשהו, שמתפאר ושמח עמו, וישמח שמחה רבה שזכה שקרוץ מחומר יביא חדוה להשם יתברך אשר ידו בכל משלה.

ואחר כך ממשיך התנא ומבאר מהו מעלתם של עבודת ישראל עד שהקב"ה שמח עמהם כל כך, לזה אמר 'ותפארת לו מן האדם', הקב"ה מתפאר בהם יותר מכל המלאכים והשרפים, כיון שהיא עבודה 'מן האדם', שנמצא בלבוש גשמי עם יצר הרע, ואף על פי כן, מתגבר עליו לעבוד את ה' בלב שלם, לכן מתפאר הקב"ה עם בריותיו יותר מאשר עם כל המלאכים והשרפים שעובדים אותו.

וקידשתנו במצוותיך

בשפת אמת (תרל"ט) מביא בשם זקינו החידושי הרי"ם זי"ע, שחטא נדב ואביהוא, אף שהיה עבודתם בכוונה גבוהה מאד, מכל

יצונו', שהקב"ה רוצה בעבודת ישראל, ונתן לכל אחד ואחד ציווי שיעבוד אותו, שזה מורה על עומק הקשר עם הקב"ה, על אף שאין האדם בעל השגה כלל.

התקרבות שהוא בכח הבורא ית' שקדשנו במצותיו ע"י התורה.

וזהו שאנו אומרים בכל ברכה, אשר קדשנו במצותיו

סעודה שלישית פרשת שמני תשפ"ג

המשכן הכניס משה רבינו כוחות של עליה לבני ישראל, ובכל פריקה נתן בהם כוחות להחזיק בזמני ירידה, וביום השמיני היה גמר כל ההעמדות שיוכלו לעמוד בעבודת ה' בכל המצבים עכ"ל. נמצא דיום זה היה גמר השלימות ואכן אמרו חז"ל אותו היום נטלה עשרה עטרות, ואהרן הקריב קרבנות המיוחדות ליום זה.

ברכה במדרגה גבוהה

בגמר ההקרבה נאמר, וישא אהרן את ידיו אל העם, ויברכם וירד מעשות החטאת והעלה והשלימים. והקשה כ"ק אזמו"ר

פירוק והקמת המשכן - כח לדורות

וידי ביום השמיני קרא משה לאהרן ולבניו ולזקני ישראל. מיירי כאן בראש חודש ניסן, וזה היה יום השמיני לאחר שבעת ימי המילואים, כדכתיב בפרשת נשא, (ו, א) ויהי ביום כלות משה להקים את המשכן, וברש"י שבמשך כל שבעת ימי המילואים היה משה מעמיד ומפרק את המשכן, אך באותו היום העמידו ולא פרקו, וזהו שנאמר, ביום כלות משה להקים, שעכשיו כלו כל הקמותיו.

וביאר א"ז הרה"ק רבי מנחם זי"ע, שבכל העמדה של

שלמה) ששבעת ימי המלואים, הם כנגד שבעת ימי הפסח, ושמיני למלואים, רומז לאחר החג. ונראה לומר, שהשבת אחר פסח הוא הזמן שבו צריך להמשיך ההארות של החג על כל השנה, ולזה היה צריך ברכה מיוחדת להמשיך ההשפעות, וזהו ענין ויברכם, וכן בשבת יש כח הברכה כמו שנאמר ויברך אלהים את יום השביעי, שממנו נמשכים ההשפעות.

יתן ה' שהכוחות של פסח ימשיך לכל השנה ונזכה לעבוד את ה' בין בעליות ובין בירידות מתוך שמחה והרחבת הדעת, ונזכה לגאולה במהרה אמן.

וצללה"ה שהיה צריך להקדים וירד וגו', קודם ויברכם, כיון שכך היה הסדר, שקודם ירד מן המזבח ואחר כך בירכם, וביאר, שאהרן הכהן בעת שהיה בזמן גדול כזה, רצה לברכם, ורצה לברכם בדרגא הגבוהה מאד כפי שהיה בו בשעת ההקרבה של קרבנות היום, וזהו הכוונה של תיבת וירד, שירד מדרגתו הגדולה כפי שהיה עומד בשעת ההקרבה, רק לאחר שבירך את בני ישראל. אך בשעת הברכה היה עדיין עומד באותה המדרגה.

להמשיך הארת המועד לכל השנה

ונראה להוסיף על פי המבואר בספ"ק (ראה) תפארת

סעודה שלישית פרשת שמיני – החודש תשפ"ד

עשר עטרות ע"כ. ומבואר בגמרא (שבת פז, ב) דהעטרה הראשונה היא, שראש חודש ניסן היה ביום ראשון למעשה בראשית. ויש להבין מהו

בהקמת המשכן היה תיקון לעולם

וידי ביום השמיני. וברש"י, שמיני למלואים, הוא ראש חודש ניסן שהוקם המשכן בו ביום, ונטל

את הקרבנות על אף שהם אוננים, אולם בני אהרן חשבו שכל ההיתר לאכול את הקרבנות הוא דוקא בנוגע לענין 'קודשי שעה' שהם הקרבנות המיוחדים ליום זה, אך כל שאר הקרבנות הרגילים נשארים באיסורם, ולכן אכלו את כל הקרבנות מלבד קרבן ראש חודש, שהוא קרבן קבוע בכל חודש, וכיון שראה משה כן, קצף עליהם מדוע לא אכלתם את הקודש וגו', ואז ביאר לו אהרן הכהן את טעמו, שסבר שרק 'קדשי שעה' יאכלו הכוהנים. ואכן קיבל משה הדברים כמו שנאמר, וישמע משה וייטב בעיניו, ואף נזכר שאכן כך צוה אותו ה'.

מש"ר חשב שהגיע עת 'תיקון השלם'

ובאמת צריך ביאור איך משה רבינו, שעל ידו ניתנה תורה לישראל, יתעלם ממנו ההבדל בין קודשי שעה לקודשי דורות. וביאר בזה הרה"ק הרבי מלובלין זי"ע, דבענין שעיר ראש חודש מצינו בחז"ל (שבועות ט, א) שהקב"ה אומר 'הביאו עלי כפרה על שמעטתי את

המעלה היתירה בזה שחנוכת המשכן היתה ביום ראשון בשבוע. כ"ק אומו"ר זצ"ל ה"ה ביאר, כי בחטא עץ הדעת נתקלקל הבריאה, וביום גדול זה של הקמת המשכן היתה התיקון לכך, וחזר להיות השראת השכינה כעין תחילת הבריאה, וכדאי' במדרש תנחומא (נשא י"ט) שעד בנין המשכן היה העולם דומה לשולחן של שתי רגלים שאינו יכול לעמוד, ובהקמת המשכן נתבסס העולם, ע"כ. ולכן היתה הקמת המשכן בראשון למעשה בראשית, שחזר העולם להיות כתיקונו כביום ראשון לבריאת העולם.

החילוק בין 'קדשי שעה' ל'קדשי דורות'

ובספה"ק רמתיים צופים (מערכת הרר"ב אות ק"כ) מביא בשם הרבי מלובלין זי"ע, דביום הקמת המשכן הקריבו קרבנות מיוחדים ליום זה, ואחר שמתו נדב ואביהו, צוה משה רבינו לכוהנים שאף שבדרך כלל אונן אסור לאכול קדשים, בכל זאת ביום שמחה זו של הקמת המשכן, צריכים הם לאכול

לכוהנים לאוכלו, וזה היה טענתו מדוע לא אכלתם וגו', אך אהרן הכהן הראה לו שעדיין אין השעה כשירה לכך.

ותחזינה עינינו בשובך לציון

ואיתא בתפארת שלמה על מה שנאמר בפיוט לפרשת החודש (יוצרות מוסף) 'כאשר שמענו כן עוד נחזה', דענין שמיעה הוא פחות מראיה. ולכן אדם הראשון קודם החטא הי' דיבורו עם השי"ת בבחינת פנים אל פנים, אך אחר החטא נפל ממדריגה זאת, ועל כן נאמר בפסוק (בראשית ג, י) את קולך 'שמעתי' בגן ואירא וגו'. והנה בעת נזכה לגאולה העתידה שוב יהא בחינת ראייה כמ"ש (ישעיה מ, ה) ונגלה כבוד ה' 'וראו' כל בשר יחדו כי פי ה' דיבר. ועל פי זה יתבאר בקשתינו 'כאשר שמענו כן עוד נחזה', שאנו מבקשים שנחזור 'לראות' את אור ה', והנה אמרו חז"ל (ראש השנה יא, ב) בניסן נגאלו בניסן עתידין להיגאל, יהי רצון שנזכה לגאולה קרובה ברחמים אמן.

הירח'. כלומר אף שהלבנה קטרגה על בריאתה ואמרה 'אין שני מלכים משתמשים בכתר אחד' (חולין ס, ב), מכל מקום אם היה העולם מזוכך, לא היה הכרח למעט אור הלבנה, אלא יכלו להגדיל את אור החמה יותר, אך כיון שהיה פגם בבריאה, היה הכרח למעטה, ועל כן רוצה הקב"ה לפייס את הירח, ואומר הביאו עלי כפרה וכו'.

והנה לעתיד לבוא יתוקן פגימת הלבנה ותחזור להיות כמו שהיתה קודם מיעוטה. ומעתה כיון שראה משה רבינו את גודל מעלת יום הקמת המשכן, וכן את מעלת דור המדבר שהיו דור דעה וראויין לקבל התורה (ראה מדרש ויקרא יג, ב) חשב לתקן ביום זה את פגימת הלבנה, ויגדל מאור החמה עד שיהא התיקון השלם, וממילא לא יצטרכו עוד להביא קרבן שעיר ראש חודש, ועל פי חשבון זה נמצא דשעיר ראש חודש הוא מיוחד רק ליום זה, שכן לא יצטרכו יותר לכפרה זו, ואם כן הוי בכלל 'קודשי שעה', ומותר

ליל שביעי של פסח תשפ"ה

הוי"ה, שנראה לעין כל גודל ישועת ה'. אך זאת ידוע שאין הקב"ה עושה נפלאות למעלה מן הטבע, אלא לאדם שהנהגתו בעבודת ה' הוא למעלה מהטבע, ואינו חש על טבע גופו בעבודתו, אלא מוסר נפשו לה' יותר מטבעו. אכן לפעמים יתכן שהקב"ה יעשה ניסים גם לאיש פשוט, אף אם לא בזכותו כי אם בזכות הדורות הבאים אחריו, שהם ראויין לאותו הנס, וזהו בחינת לעושה נפלאות גדולות לבדו, וברש"י (נדה לא, א) הוא לבדו יודע שהוא נס, אבל בעל הנס אינו מכירו. והטעם כי מצדו אינו ראוי לה, כמו שאמרו המלאכים אל לוט 'אל תביט אחריו', ואמרו חז"ל (ראה רש"י וירא יט, יז) אינך כדאי לראות בפורענותם וכו'.

ועל פי זה יקשה דהרי השטן בא בטענה על הים הללו והללו עובדי ע"ז (זוה"ק). וא"כ בודאי שלא היו בדרגא של עבודה בבחינה

במדרש (שמות כג, ב) אז ישיר משה, הה"ד (תהלים קו) ויאמינו בדבריו ישירו תהלתו, א"ר אבהו אע"פ שכתוב כבר שהאמינו עד שהיו במצרים שנאמר ויאמן העם חזרו ולא האמינו, שנא' אבותינו במצרים לא השכילו נפלאותיך, כיון שבאו על הים וראו גבורתו של הקב"ה היאך עושה משפט ברשעים כמה דתימא (דברים לב) ותאחז במשפט ידי ושקע את מצרים בים, מיד ויאמינו בה', ובזכות האמנה שרתה עליהם רוח"ק ואמרו שירה, הה"ד אז ישיר משה ובני ישראל עכ"ל. ולכאורה אינו מובן, מה היה חסר באמונה שהיה להם במצרים, ומה ענין 'לא השכילו נפלאותיך', ואמאי רק באמונה על ים סוף אמרו שירה.

והנה בספה"ק סידורו של שבת (ח"ב דרוש ו, א) עה"פ ויושע ה' ביום ההוא. פי' שהישועה ביום ההוא היה בדרגא גבוהה בבחי' שם

להשפיע ממדרגתם על כל סביבותם, ומפרש את הפסוק **אודה ה' בבֹלֵבֵב**, כי באותו שעה שאמר דוד המלך שירה נטע נטיעה של הלל והודאה בתוך לבבות בני ישראל, וזהו גם מה שנאמר ו'בתוך' רבים **אהללנו**, שהכנים ההתעוררות להלל את ה' בתוך ליבם. וכן מפרש בזה מש"כ ויברך דוד את ה' **לעיני' כל הקהל**, ולכאורה צריך לומר 'לאזני' כל הקהל. אלא דוד המלך בכוחו הגדול בשעה שהודה לה', האיר עיני כל הקהל, שגם הם יראו לעיניהם ויבינו כי לֵךְ ה' הגדולה והגבורה והתפארת וגו'.

ובדרשות הר"ן (דרוש י"א) מקשה הלא בשעה שעשה משה האותות במצרים כבר האמינו בה' כמו שנאמר **ויאמן העם**, ואם כן אמאי נאמר אחר קריעת ים סוף ויאמינו בה' ובמשה עבדו, שמשמע שמקודם לזה לא היתה אמונתם שלימה.

ומתריך דאכן מתחלה כשעשה משה האותות האמינו

הגבוהה שהיא למעלה מהטבע. ואם כן איך זכו לישועה בבחינה גדולה, ואף זכו לראות במפלת שונאיהם, כאומרו **וירא ישראל את ה' הגדולה**.

ומפרש שיש כאן שני טעמים אמאי זכו בה, אחד לפי שבני ישראל היו עדיין מקטני אמונה, שעדיין לא הכירו את ה', לכן היה נצרך להראות להם נס למעלה מן הטבע כדי שיבואו לידי אמונה שלימה כי הוא היוצר והבורא ובידו הכל. והטעם השני, לפי שהיו יחד עם משה רבינו ובזכותו זכו לנס הגדול למעלה מהטבע. ועל פי זה מפרש את סיום הכתוב, **וירא ישראל את ה' הגדולה אשר עשה ה' במצרים**, ואף שהיה גדולה ממדרגתם בכל זאת זכו לכך עבור שני הטעמים שהוזכרו, אחד בכדי שיזכו **לויאמינו בה'**, היינו שתתגדל אמונתם בגדולת ה' בעולמו. והשני הוא, **ובמשה עבדו** כיון שמשה עבדו היה שם, ובזכותו היו ראויין לנס זה.

וראה בשפת אמת (חנוכה תרמ"ד) בגודל כח הצדיקים

אמר משה לפרעה בתקיפות שהגיע קצם להגאל ואם יסרב יקבל מכה רבה, שוב לא היה רודף אחריהם, אך כיון שאמר שהם הולכים לזבוח דרך שלשת ימים, חשב שחלשים הם, ולכן כאשר אמרו לו 'כי ברח העם' רדפו אחריהם וקיבלו מפלתם. ומזה הטעם גם נצטוו 'וישאלו איש מאת רעהו', ולא ביד רמה, שיהא להם רצון לרדוף אחריהם להחזיר ממונם.

אך מתחילה היה נעלם מעיני ישראל כוונה זאת, ולכן נפלו מעט מאמונתם, וזהו 'לא השכילו נפלאותיך', אך עתה כשנתגלה התמונה השלימה, איך עשה ה' פלא עצות מרחוק והגדיל תושיה, באו לידי הכרה עמוקה בגדולת ה', וזהו וירא ישראל את 'היד הגדולה' וגו'. כלומר, אז הכירו שכל מה שהיה מופלא מהם תחלה ומסתפקים בו, לא היה רק לסבב שמצריים עצמם יכנסו בים סוף.

ומצאנו בדברי הזוה"ק וירא ישראל את היד הגדולה

בה' באמונה שלמה, אבל מכיון שלאחר מכן ראו דברים של תימה, כגון שמשה ואהרן אמרו לפרעה, **נלכה נא דרך שלוש ימים וגו'** שמשמע שהיה להם עדיין פחד מפרעה, ולכן מנסים לגנוב את דעתו. ולכאורה למה לא יאמרו משה ואהרן אל פרעה ביד רמה, אנחנו שלוחי ה' ושלא ישתעבד עוד בישראל כי הגיע זמן גאולתם של ישראל, ואם לא יכניע לבו בהעשר מכות שהביאו עליו, יוסיפו עליו עוד כהנה וכהנה. וכן היה תמוה מה שאמרו, **דבר נא באזני העם וישאלו וגו'** למה הוצרכו לעשות כן, ואמאי לא יבקשו ביד תקיפה, שלי אני נוטל כי זה שכרנו על שנשתעבדתם בנו, ואם לא תתני נקח ביד חזקה.

אך התשובה לכך היא, שהיה בזה עצת ה', להפיל שונאינו ולקחת נקמתו מהם, ולדון את המצריים בדבר אשר זדו על ישראל, כשם שהם הטביעו ילדי ישראל בתוך המים, כך הם בעצמם יכנסו אל תוך המים וימותו שמה. ואלו

דירת אדם שיש לו חצר, כי בשכלו נעשה מכל הפרטים תמונה אחת.

בן הדבר הזה, שמי ששקוע בדברי העולם, רואה בכל דבר גשמי ענין אחד, אך העובד ה' השקוע בעבודת הקודש רואה את הצד השווה שבבריאה שהכל מעשי ה'. וזה מה שמצינו בהגדה של פסח שה'תם' שואל מה 'זאת', כי אינו רואה אלא תמונה אחת 'זאת', וכן הרשע שואל מה העבודה הזאת 'לכם', כי רואה רק תמונה של 'לכם', משא"כ החכם שיראתו על פניו תמיד, שואל מיד מה העדות וכו' אשר צוה ה', כי הוא רואה מיד בשכלו ציור שכל ענין ליל הסדר הוא ציווי ה', אלא שואל מה הם הפרטים שיש לקיים בלילה הזה.

וזוה פעל הנס הגדול בשביעי של פסח, שנפתחה מראה האמונה, שכולם השכילו לראות את 'היד הגדולה' שנתגלתה בעולם, שהכל בידי שמים, וכל מעשהו באמונה, כן יעזור ה' שנזכה כולנו

וגו'. רבי חייא אמר, כאן נשתלמה היד וכל האצבעות. ונראה לומר, שעד עתה רק ראו אצבע אלוקים דהיינו איך מבליח אורו בתוך החושך, אך עדיין לא ראו את כל האצבעות יחד איך שנעשה מכולם יחד יד אחת גדולה, אשר מאיר את אור האמונה באור יקרות.

וזוהו שנאמר, וירא ישראל את היד הגדולה וגו' ויאמינו בה' ובמשה עבדו, אז ישיר משה וגו', כי מרוב התפעלות שנתגלתה להם כמה גדולים מעשי ה', לא עצרו כח, ותיכף עלה השירה בליבם, להודות להלל ולשבח.

ובדרך המלך להרה"ק מפיאסעצנא זי"ע כתב, שבעצם כמו שהאדם יכול לראות בעינים כן גם הבהמה רואה, אך אין דומה ראייתה של האדם לראית הבהמה, שכן כשהבהמה רואה בית עם חצר ואילן, הרי היא רואה כל דבר בפני עצמו. אך האדם יודע לקשר שהדירה והחצר הם ענין אחד והם שייכים זה לזה ומצטייר במוחו שזהו

התמונה הכוללת של מעשי ה'. יהי
רצון שנזכה לעבדו בלבב שלם,
מתוך שמחה וטוב לב כל הימים
ובמהרה ניגאל ברחמים אמן.

לחיות עם אמונה, ולדעת שכל
הנעשה תחת השמש הכל מעשי ה'
המה, ואין כאן אצבע ועוד אצבע,
אלא יש כאן יד אחת גדולה, שהיא

הגה"ק ר' ארי' לייב צינץ זי"ע

מוצש"ק פרשת קדושים תשפ"ב

כל רז לא אניס ליה

השבוע (ג' באייר) יומא דהילולא של הגה"ק ר' ארי' לייב צינץ, דער פלאצקער גאון, מאדירי התורה בפולין, אשר כתב עשרות חיבורים נפלאים בכל מקצועות התורה בחריפות וגאונות, אא"ז הגאון בעל נפש חיה בהסכמתו לאחד מחיבוריו כותב עליו בין השאר: אשר פרש כנפיו על כל חלקי תורתנו הקדושה.

עם ה'נודע ביהודה'

תקופה מסויימת התגורר בפראג, ובאותו הזמן הסתופף הרבה בצילו של ה'נודע ביהודה' ובשעה שביקש הסכמה על אחד מספריו, כותב הנודע ביהודה כדלהלן, האמנם גדר גדרתי וכו' שלא ליתן הסכמה על ספר חדש שעדיין לא היה לעולמים, אולם אדעתא דהאי גברא רבא לא נדרתי, עברתי על רצוני לעשות רצונו.

שהותו בפראג היה לכמה חדשים, והיסב בליל הסדר בבית הנודע ביהודה, ובספרו על הגדה של פסח, מעיד שראה שהנודע ביהודה אכל חריין בליל פסח למצות מרור, וכן שהחריין היה מרוסק, ולא שלם.

דורש טוב לעמו

גדול היה כוחו אף בדרוש, אך מכל מקום מסביר באחד מספריו, שהעיקר בעיניו בכל דרשותיו הוא דברי מוסר לעורר את העם ליראת ה', והדרושים המה אך להמשיך לב העם, בדומה לתינוק שצריך לקבל הרפואה, לכן מערבין בו 'סירופ' שיהא מתוק לחיכו. אך המטרה הוא להכניס בלב האדם יראת שמים.

ועושה חסד לאלפים - לאוהבי ולשומרי מצוותי

נביא דבר נחמד שביאר ב'הגדה של פסח' על הפיוט 'אחד מי יודע'. כתיב (בלק כג, ט) **כי מראש צרים אראנו ומגבעות אשורנו, וברש"י אני** מסתכל בראשיתם ובתחלת שרשיהם ואני רואה אותם מיוסדים וחזקים כצורים וגבעות הללו ע"י אבות ואמהות. והקשה רבינו, לכאורה לא רק לעם ישראל קיימת ועומדת זכות אבות, הלוא אברהם אבינו היה גם אביהם של ישמעאל ושל בני קטורה. וכן בני עשיו הם צאצאיו של אברהם ויצחק, אם כן מדוע זכותם עומדת רק לנו.

אלא יתבאר בדרך משל, שכן הדרך במוזגי השכר, כאשר באים לקנות אצלם שכר מן החבית, הרי הם מוזגין מן החבית לתוך הקנקן, ואחר שממלאים את המדה, מוסיפים עוד מעט בחנם כמתנה ללוקח. פעם ראה אחד איך שהמוזג מוסיף מעט משלו, הלך והביא קנקן ריק, ושאל אותו המוזג כמה תרצה, השיב ברצוני רק את התוספת הניתנת בחנם, צחק המוזג ואמר, מי שקונה אצלי שכר - מקבל מעט בחנם, אבל מי שאינו קונה מאומה, אינו מקבל מתנות. וכך הוא הענין בזכות אבות, זה מתנה מיוחדת מהבורא ית', שמחשב לאדם גם זכות אבותיו, אך זה ניתן רק לאלו שעוסקים בתורה ומצוות, כאותה תוספת שהמוזג מעניק לקונים בלבד.

ובזה יומתקו דברי הפיוט, 'שלשה אבות, שני לוחות הברית, אחד אלוקינו וכו', כלומר שזכותם של שלשה אבות עומדת רק למי ששומר על שני לוחות הברית, ומאמין באחד אלקינו שבשמים ובארץ.

עוקר הרים וטוחנן זה בזה

אודות חריפותו וגאונותו מסופר, שבעת שהחידושי הרי"ם ישב לפניו באחד משיעוריו, קרא מן הספר שהיה פתוח לפניו, והיה חסר בו דף, ובהגיעו לסוף העמוד לא הבחין כלל בזה, ומיד קישר את הדברים עם העמוד הבא בגאונות מפליאה, והיו הדברים שמחים ומאירים.

שוב פעם בעת שלמד אצלו החידושי הרי"ם, בסוגיית 'פרה וטלית' שהניח להם אביהם', העלה בדרך חידוד וחריפות, שמוכרחים לומר דמיירי כאן בטלית של מצוה. והחידושי הרי"ם שיבח את דבריו, והוסיף בדרך צחות, אם כן נמי מוכרח, שהפרה היתה פרה אדומה.

חידש כמה הלכות

פעם נפגש עם ידידו הגאון בעל ה'נתיבות' ז"ל, ושאל אותו איך התקבלו ספריו כל כך בין הלומדים, אזי שאלו הנתיבות, תאמרו נא לי, מה אתם לומדים לפנות בוקר בשעה שהמוח צלול וזך, אמר לו רבינו שכותב אז את חידושי תורתו. השיב לו ה'נתיבות', ואני בשעה זו בודק ומגיה את החידושים שכתבתי אתמול.

זאת התורה אדם כי ימות

הגאון בעל 'אבני נזר' קודם הסתלקותו דיבר בהתפעלות אודות הגאון מפלאצק, אשר נפטר מתוך דברי תורה. כי בשעה ששכב על ערש דוי התעמק בהלכה, ודן בדיני הגוסס, האם חייב בקריאת שמע, ולאחר שבירר להלכה שגוסס חייב בקריאת שמע, (או שאמרו לו שעדיין אינו בגדר גוסס) קידש את השם בסילודין ונשמתו יצאתה בטהרה. והפליא האבני נזר איך זוכין לפטירה כזאת מן העולם.

הוא ימליץ טוב

זמן מועט לפני הסתלקותו הבטיח אשר כל מי שישתדל ויסייע בהדפסת ספריו יהיה לו למליץ בעלמא דקשוט, ובראותו שהתלמיד מתפלא אמר לו: 'א סוחר הענגט נישט ארויס קיין שילד, אז ער האט נישט די סחורה צו פארקויפען'.

הוא נקבר בבית החיים הגדול בווארשא סמוך לכניסה, שם טמונים החמדת שלמה ועוד. וכתוב על מצבתו שמי שישתדל בהדפסת ספריו המחבר יהא לו למליץ. כהיום ב"ה ספריו מודפסים ברוב פאר והדר.

זכותו יגן עלינו, א גוטע וואך, א גוט חודש א פרייליכען חודש.

אזכרה אמשינא

ניו יארק: 1605-3136-873

ארץ ישראל: 074-7964020

לאנדאן: 4433-0551-7797

קולו
בקודש

נאמער
5

הודעות
ועדכונים

נאמער
1

ניגונים

נאמער
6

שיעורי
תניא

נאמער
2

הודעות
למערכת

נאמער
7

שיחות
קודש

נאמער
3

שידור חי

נאמער
9

מעמדים
ודרשות

נאמער
4

”שמעו ותרחי נפשכם”

1605-3136-873